

AUÑAMENDI (Pic d'Anie) Larra/Belagua (Navarra)

des del Potillo de Ernaz (Piedra de San Martín)

Distància	13,8 km
Desnivell acumulat	963 m
Nivell de dificultat	Moderat
Data	23 d'agost de 2009
Cartografia	Ed. Alpina. Belagua i Roncal (1:25000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=502752

Geogràficament l'Auñamendi (o Pic d'Anie) forma part del massís de Larra, situat al partió entre les altes valls de Belagua, Varetons i Aspe. Administrativament correspon al Bearn francès.

El massís de Larra, a la capçalera de la Vall de Roncal, és una immensa massa de roca calcària que s'eleva per sobre els dos mil metres, on s'hi ha format un conjunt càrstic de molta importància. La zona alta és un gran rascler (lapiaz), irregular i trencat, en el que l'acció de l'aigua hi ha obert profunds avencs: s'hi localitzen les xarxes subterrànies més destacades dels Pirineus que figuren, a més, entre les primeres del món, tan en profunditat com en llargària: Piedra de San Martín i Illaminako Ateeneko Leizea. El circuit que proposo recorre part d'aquesta zona.

El carst té una morfologia molt peculiar i aquest lloc n'és un bon exemple. Conformava un paisatge dur, pedregós, sovint descompost, ple de bòfies, gorges, rasclers i avencs que, o te n'enamores o l'odies. Però segur que no et deixa indiferent. D'altra banda el cim és una piràmide esvelta i atractiva. El seu perfil és el de la típica muntanya que tots hem dibuixat de petits. En canvi no gaudeix de les espectaculars vistes dels seus veïns, sobretot dels de migdia.

La ruta no és llarga (pot fer-se en una matinal) i el desnivell moderat. Però és feixuga. Té alguns trams de curta grimpada que podeu estalviar-los si feu la ruta que proposo per a la tornada. La rampa final té un pendent considerable. Amb boira ha de resultar especialment complicat.

Em va semblar que era un cim molt concorregut. Tal vegada pel fet de que vaig pujar-hi un diumenge d'agost. Però també perquè hi ha diversos itineraris, tant des d'un costat com l'altre de la frontera. El fet és que en ésser matiner, vaig coincidir amb poques persones al cim, però mica en mica s'anava omplint. I a la baixada vaig trobar una autèntica processó d'excursionistes, havent de parar sovint per cedir-los-hi el pas (norma no escrita però ineludible pel bon muntanyenc).

Accés

El Portillo de Ernaz o Collado de la Piedra de San Martín fa de termenal entre Izaba (Roncal, Navarra) i Areta (Varetons, Bearn). Per migdia s'hi arriba des d'Izaba, després de vint-i-cinc quilòmetres per la NA-1370. Deixem el vehicle en aquest punt on hi ha una àmplia zona habilitada.

Piedra de San Martín (1.766 m)

Seguim uns pocs metres la carretera en direcció a Areta i prenem un corriol que s'enfila a mà dreta. A la zona n'hi ha altres, però tenim una referència clara: el cim de l'Arlas, a llevant del coll. Qualsevol que mení a aquella direcció sense perdre alçària ens servirà, si no localitzem el més directe.

A la falda de l'Arlas per la banda de ponent, el camí ja és únic i ben definit. Passem per sota el Col d'Arlas que deixem a l'esquerra en el sentit de la marxa. Al costat del camí queda la font de la Contienda (1). En aquesta època de l'any raja minsament. A partir d'aquí trobem senyals de pintura grocs (ratlles) que ens guiaran bona part del camí. Venen d'un sender provinent del cantó d'Areta que travessa el coll i s'ajunta amb el nostre. Girem a xaloc (SE) per camí planer i atenyem el Portillo de Pescamó, cruïlla que s'obre cap a l'altre vessant, però

nosaltres continuem en la mateixa direcció fins al Portillo de Batikotxe on, ara sí, passem a l'altre vessant. Cabana metàl·lica a mà esquerra.

Refugi dels espeleòlegs (1.943 m)

Cabana metàl·lica que roman tancada. Seguim vers xaloc a mitja alçada de la falda llevantina del Murlon. Pendent moderat.

Cruïlla (2.009 m)

Després d'un relleix que ens obliga a posar les mans, el camí és divideix. Vers gregal (NE) continua un corriol amb els senyals grocs. Per aquest retronarem. Nosaltres però seguim vers xaloc per camí fressat. Senyals de pintura vermells i fites.

A mesura que avancem, sempre vers xaloc, la pedra pren protagonisme i ens anem endinsant al carst on el terreny descompost i les bòfies s'alternen amb zones de rascler. El camí es desdibuixa sovint i ens obliga a estar ben atents a les sovintejades fites i als senyals de pintura. Passem pel costat d'alguns avencs.

Ens introduïm en una mena de congost o pas estret que acaba en un collet davant de l'Auñamendi. Perdem una mica d'alçària i, ja als peus de l'Auñamendi, encetem un tram de grimpada passat el qual s'ajunta per l'esquerra un corriol ben fressat on recuperem els senyals grocs. És el camí que hem deixat abans i que farem servir de baixada. En penosa pendent guanyem els darrers metres de la rampa final entre llaçades.

Cim de l'Auñamendi (2.499 m)

Si be té bones vistes de la zona, no gaudeix de les espectaculars d'alguns dels seus veïns, sobretot vers migdia on la Taula dels Tres Reis li priva. En contrapartida ens permet observar la curiosa orografia del massís càrstic.

Si per l'anada hem caminat paral·lels a la carena que conforma la ratlla fronterera entre l'estat espanyol i el francès, decantats de la banda d'aquest darrer, per la tornada triem un camí més fàcil, malgrat que una mica més llarg. Així tindrem ocasió de veure un paisatge similar, però des de una altra perspectiva.

Tornem sobre els nostres passos fins a la cruïlla sota el cim i, descrivint un gran semicercle en sentit contrari a les busques del rellotge, anem a passar pel Coll des Anies i la falda del Pic de Soum Couy, evitant baixar a la gran clotada que s'obre a mestral del cim.

Per camí ben fressat i seguint els senyals de pintura grocs, baixem en direcció nord fins al Col des Anies on podem albirar el cim per aquesta cara. Al coll un sender marxa a mà dreta. Deduïm, segons el mapa, que és el que més avall s'ajunta amb el GR 10 que puja de Lescun. Poc més endavant en surt un altre pel mateix cantó, que marxa per la falda de xaloc del Soum Couy.

Cruïlla (2.088 m)

Ens enfilem vers mestral i continuem després per camí que ens obliga a pujades i baixades sovintejades per anar travessant les bòfies i clotes que conformen el paratge fins que retrobem el camí de l'anada.

- (1) El nom del paratge i la font prové d'un enfrontament armat entre varetons i roncalesos pels drets de l'aigua d'aquesta font al segle XIV.